בס"ד

יום ב', י"א בחשון תשנ"ח (11 בנובמבר)

"עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם גם הכוח לפתוח את שערי עתידם"

אבא קובנר, 1978

ב"א בחשון מגיה רחל אמנו, והיא נקברה בדרך אפרת היא בית-לחם.

על-פי המסורת, יודע מקום קברה, הוא הקבר הנמצא בסמוך לבית-לחם. על קברה נבנה פנין אבנים - שלנו ונוסף מבנה אחד בשנה האחרונה ושלישי עושים היום תנועת בית - והמבנה היה באים בני ארץ ישראל להתבלל, לשפוך שיח זמני המקום, ולעודד לכוונה בכל עת צרה צרה ולבם. ובעיקר ב"ב באים בנים לעם ביום יום בחשון, הוא יום פטירתה.

לא לפתה רחל אמנו להקבר במערת המכפלה אשר בחברון יחד עם כל שאר האבות והאמהות העולם. אלא בדרך שמגיה! שם בבואה עם יעקב מבית לחם, שם קברה יעקב, בדרך אפרת, היא בית לחם.

ומה ראה יעקב אבינו לקבור את רחל בדרך אפרת? אלא שצפה יעקב אבינו ברוח הקודש שיגלות את בניה בדרך שם. לפיכך קברה שם, כדי שתהא מקבלת עליהם רחמים. כשיגלה אותם נבוכדנאצר, היו עוברים שם, ויצאת רחל את קברה ובוכה, ומבקשת עליהם רחמים, שנאמר:

"כה אמר ה', קול ברמה נשמע, נהי, בכי תמרורים,
רחל מבכה על בניה, מאנה להנחם על בניה, כי אינם"

ומשיב לה הקב"ה:

"כה אמר ה', מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה,
כי יש שכר לפעולתך נאום ה'... ושבו בנים לגבולם"

[ירמיה לא]

מאז ומעולם היה קבר רחל אמנו כאם תפילה לישראל, והיא הראשונה לישראל ומעמדת סניגוריא עליהם. ומה אומר שישראל נמצאת בצרה, מצטערים רחמיה, והם מצטערים רחמי שמים להושיעם מצרתם, מאחר לכתם בגלות הראשונה. ועד שתתקים בה נבואת ירמיה: "ושבו בנים לגבולם".

יום נעים!